

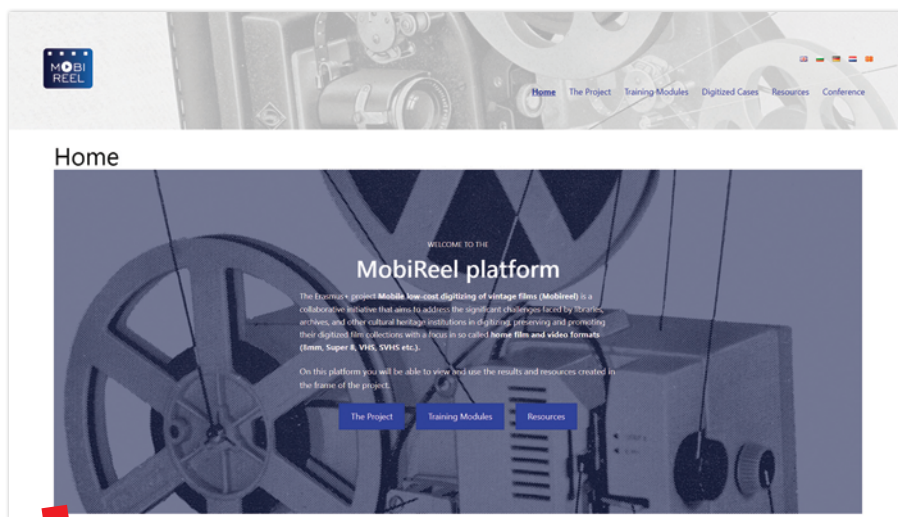
Erasmus+ projekti Regionalnog arhiva Sittard-Geleen

Nina Vogels

Regionalni arhiv Sittard-Geleen je u rujnu 2022. započeo Erasmus+ projekt **MobiReel** - Mobile low-cost digitizing of vintage films, zajedno s partnerima iz Bugarske (Studentsko obshchestvo za kompjutarno izkustvo (SOKI) iz Sofije i Narodna Biblioteka Petko R. Slaveykov iz Velikog Tarnova), Sjeverne Makedonije (Kinoteka na Republika Severna Makedonija) i Njemačke (Zeutschel GmbH). Cilj projekta je bila priprema obrazovnih materijala za niskobudžetnu (eng. *low-cost*) digitalizaciju amaterskih/kućnih filmova, kao što su, primjerice 8mm, Super8, 16mm, VHS, S-VHS i sl.

Svi rezultati projekta, uključujući i platformu za učenje (mrežna stranica), dostupni su na engleskom i na jezicima projektnih partnera. Tako se na MobiReel mrežnoj stranici u rubrici „Obrazovni moduli“ mogu pronaći jedinice za obuku, a u „Primjeri digitalizacije“ vidjeti već digitalizirani filmovi i video zapisi, uz više informacija o procesu digitalizacije. U rubrici „Izvori“ nalaze se video materijali s dodatnim informacijama o obrazovnim sadržajima i digitalnoj prezentaciji podataka te kompetencijski okvir projekta. Ovdje se nalazi i vodič za podizanje interesa za digitalizaciju amaterskih filmova, zajedno s odgovarajućim videom. U završnoj fazi projekta 2024. godine svi će partneri organizirati seminare i radionice za prijenos znanja i obuku zainteresiranih (poput povijesnih društava) o niskobudžetnoj digitalizaciji amaterskih filmova, a završna projektna aktivnost je konferencija u Sofiji 23. srpnja 2024. godine.

Baš kao i s arhivskim gradivom na papiru, filmove i videozapise je također važno čuvati u pravilnim uvjetima. Nažalost, gotovo je sigurno da će se kvaliteta videozapisa pogoršavati te će se s vremenom demagnetizirati i izgubiti svoj sadržaj. Filmske vrpce također mogu propasti, a nitko ne želi doživjeti tzv. sindrom vinskog octa koji, ukoliko

Edukativni materijali na MobiReel platformi

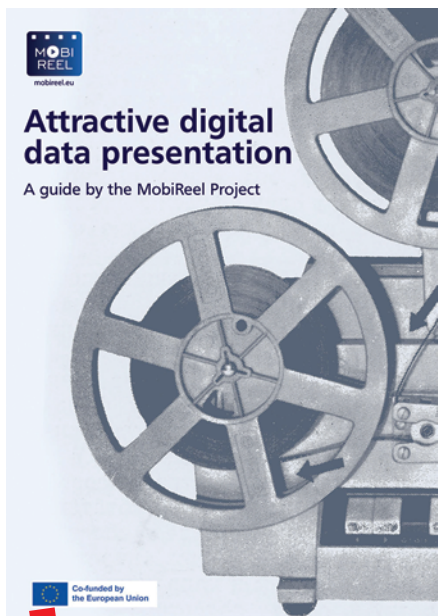
je film zaražen, može zaraziti i druge filmove. To je posebno rizično kada se filmovi čuvaju u otvorenim spremnicima koji su blizu jedan drugog. Kroz jedinice MobiReel tečaja može se saznati više o ovim i sličnim rizicima, mogućim rješenjima te kako popraviti manje štete. Jedan od načina zaštite je i digitalizacija, o kojoj se također uči na tečaju, budući se kroz digitalizaciju barem može sačuvati sadržaj i olakšati pristup.

Ovaj projekt podigao je svijest o važnosti digitalizacije audiovizualnih zbirki u našem arhivu – već je digitalizirano oko 80 sati materijala, ali još uvijek ima mnogo onih koji nisu došli na red. MobiReel nas je potaknuo da poduzmemo akciju kako bi digitalizirali što više materijala, i da ne čekamo predugo: magnetne vrpce su osuđene na propadanje, i jednom kada se izgube, neki izvorni sadržaji bit će izgubljeni zauvijek, a ne zaboravimo ni na jedinstvene snimke koje još uvijek mogu biti otkrivene!

Nedavno smo u Arhiv primili zbirku filmova, većinom u 8 i 16 mm formatima, te smo pomoću 8mm skenera odmah započeli s digitalizacijom. Dodatni problem s ovom zbirkom bio je nedostatak ikakvih opisnih poda-

taka, no onda, dva dana prije karnevala, pronašli smo nešto: videozapis o karnevalu iz 1962. godine. To je jedinstven materijal budući su do tada od takvih proslava iz tog vremenskog razdoblja bili dostupni samo audio zapisi. Zahvaljujući pomoći publike, uspjeli smo povezati neka imena s osobama koje se pojavljuju u filmu.

Još jedan lijep primjer korištenja filma je javno prikazivanje, ukoliko imate prava. Pronašli smo 8mm zvučni film koji su naši partneri iz Kinoteke u Skoplju digitalizirali za nas. Prije digitalizacije nismo znali o čemu se radi, ali sada znamo: riječ je o snimci iz 1979. godine o župi koja više ne postoji. Organizirali smo prikazivanje na koje smo pozvali župljane iz bivše župe kako bi nam pomogli opisati sadržaj; velik broj njih se odazvao, bili su vrlo entuzijastični i također su nam dali na uvid materijale koje su sami posjedovali, poput fotografija. Kao dodatak filmu, organizirali smo ručak i “vlaai” (našu tradicionalnu pitu), čime je susret prerastao u ponovno okupljanje. Dobili smo puno pozitivnih povratnih informacija, a neki su se prepoznali na filmu. Ukupno je bilo nazočno više od stotinu ljudi, temeljem čega možemo zaključiti da je to bio veliki uspjeh!

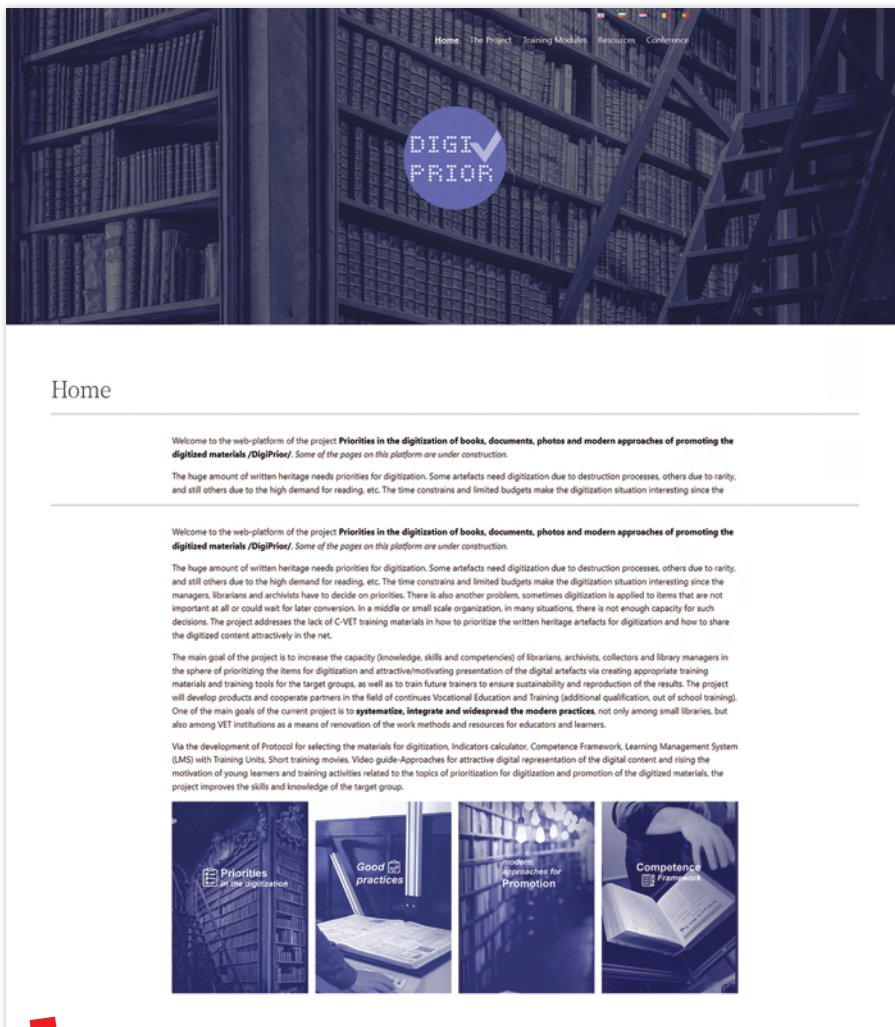

MobiReel priručnici

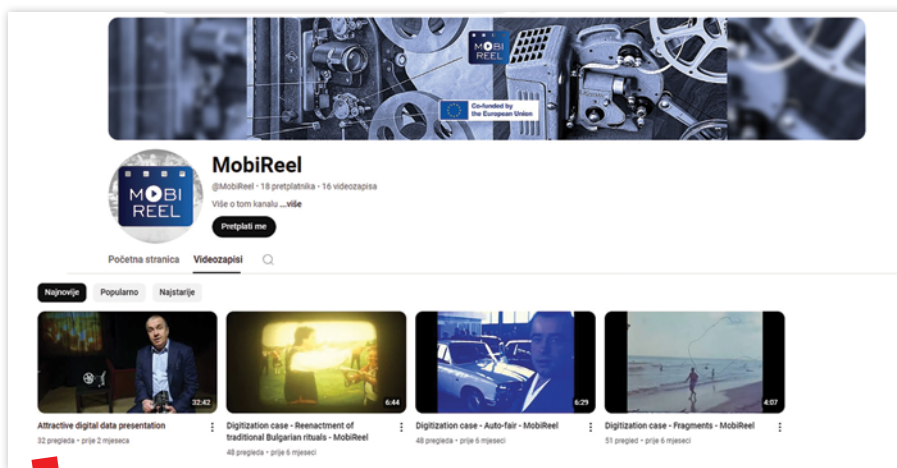
Zainteresirani za projekt MobiReel mogu posjetiti mrežnu stranicu i registrirati se za tečaj na kojem će naučiti više o digitalizaciji amaterskih filmova, što će im, nadamo se, pomoći digitalizirati vlastite zbirke i sačuvati ih za budućnost. Uz to, možda mogu pronaći i dobar način kako ih podijeliti i promovirati sa zajednicom, kroz javno prikazivanje ili objavu malih fragmenata na društvenim mrežama. Arhivska ustanova je dobro mjesto za čuvanje i digitalizaciju filmova i videozapisa, a interes naše zajednice u navedenim primjerima pokazuje važnost njihova dijeljenja. Kao i kod objave drugih materijala na Internetu, uvijek treba imati na umu autorska i vlasnička prava zapisa koji se javno predstavljaju.

Oni koji se bave digitalizacijom drugih vrsta gradiva, osim filmova, mogu naći korisne informacije i materijale za obuku u drugom projektu u kojem smo sudjelovali, a koji istražuje prioritete u digitalizaciji te suvremene pristupe promociji digitaliziranih materijala. Projekt **DigiPrior** - Priorities in the digitization of books, documents, photos and modern approaches of promoting the digitized materials može pomoći u identificiranju materijala najvažnijih za digitalizaciju, kao i u pokretanju samog procesa digitalizacije, uzimajući u obzir potrebe i ograničenja pojedine organizacije.

Istražite mrežne stranice i saznajte više o očuvanju i digitalizaciji filmova i drugih materijala! ■

Mrežna stranica i materijali DigiPrior projekta

MobiReel materijali na You Tube kanalu

INFO

MobiReel: <https://mobireel.eu/>

DigiPrior: <https://digiprior.eu/>

Kontakt: nina.vogels@sittard-geleen.nl i han.adriaans@sittard-geleen.nl

Co-funded by the European Union